

Kartlegging av stillehavsøsters (*Crassostrea gigas*) ved Skudeneshavn og ved Egersund

Ole K. Larsen & Sigrid Bruvoll

Kartlegging av stillehavsøsters (*Crassostrea gigas*) ved Skudeneshavn og ved Egersund

Ecofact rapport: 685

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Larsen, O.K., Bruvoll, S. 2018. Kartlegging av stillehavsøsters (<i>Crassostrea gigas</i>) ved Skudeneshavn og ved Egersund.
Nøkkelord:	Rogaland, fremmedart, spredning, tetthet
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-683-5
Oppdragsgiver:	Fylkesmannen i Rogaland
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Ole Kristian Larsen
Prosjektmedarbeidere:	Sigrid Bruvoll
Kvalitetssikret av:	Roy Mangersnes
Forside:	Høynessjøen Foto: Ole Kristian Larsen

www.ecofact.no

INNHOOLD

FORORD	2
1 INNLEDNING	3
2 METODE	4
3 RESULTATER	5
3.1 SKUDENESHAVN.....	5
3.2 EGRSUND/HÅHELLERHOLMEN	6
3.3 OPPSUMMERT	6
4 REFERANSER.....	7

FORORD

Ecofact har på oppdrag fra Fylkesmannen i Rogaland kartlagt stillehavsøsters ved to områder, og til sammen 7 utvalgte lokaliteter ved Skudeneshavn og ved Egersund. Ecofact takker Fylkesmannen ved Kirsten Redmond Kristiansen for oppdraget.

Sandnes
31.05.2019

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'O. K. Høyer'.

1 INNLEDNING

Stillehavsøsters (*Crassotera gigas*) er robust og tilpasningsdyktig art som har etablert seg som en ny art langs norskekysten, fra svenskegrensen og opp til Møre og Romsdal (M-588, 2016). Stillehavsøstersen anses som en miljøutfordring, og er på fremmedartlista med kategori svært høy risiko.

I forbindelse med oppfølging av nasjonal handlingsplan for stillehavsøsters har det blitt modellert artens utbredelse og spredningspotensial og de angir hvor det er mest sannsynlig at arten forventes å etablere bestander langs kysten fra Rogaland og nordover i tiden fremover (DHI 2018). Resultatene av modelleringen viste 43 nåværende og 39 klimafremskrevne østershabitat. Modellresultatene viste at to habitater lokalisert nær den åpne kysten i Rogaland hadde det største spredningspotensialet blant Rogalandshabitatene. Disse to angitte habitatene var like ved Skudeneshavn på Karmøy og i nordre del av sundet mellom Eigerøy og fastland, i Egersund ved Håhellerholmen.

Figur 1. Regional lokalisering av de to områdene angitt å ha størst spredningspotensiale er markert med røde punkt.

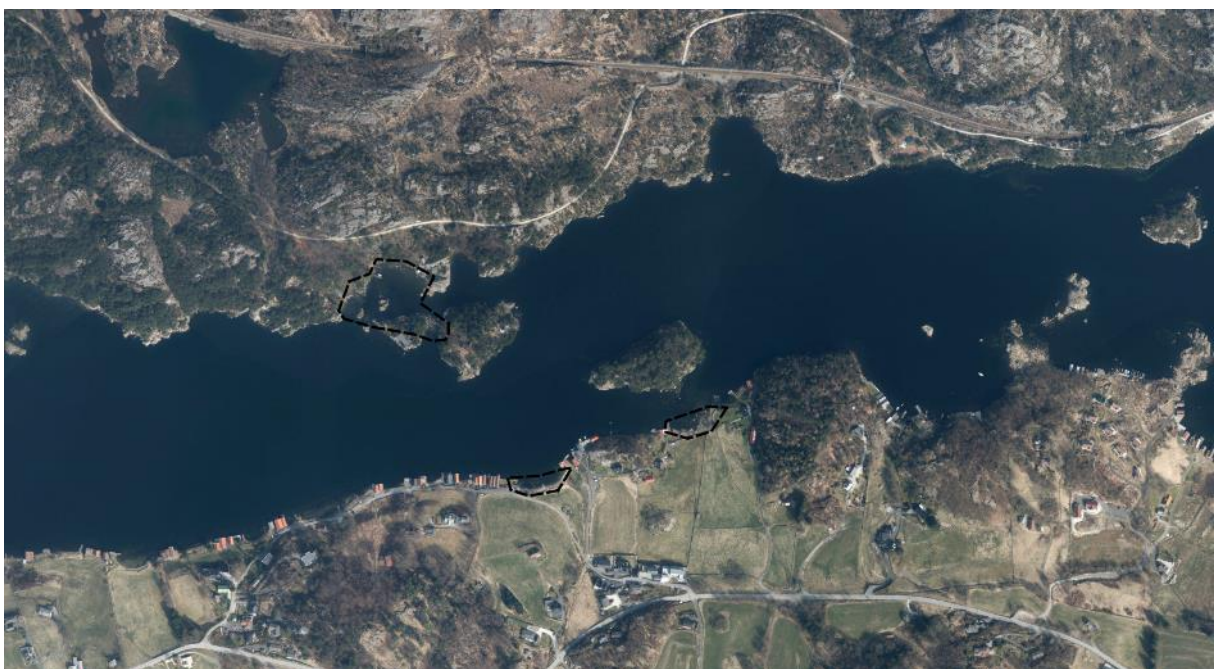
På oppdrag fra Fylkesmannen i Rogaland har Ecofact blitt engasjert til å gjennomføre kartlegging, og eventuell rydding, av stillehavsøsters på utvalgte lokaliteter ved disse to potensielle habitatene.

2 METODE

Forekomsten av stillehavssøsters ved Skudeneshavn og ved Egersund ble kartlagt henholdsvis 26. og 29. april 2019. Før feltarbeidet ble det vurdert hvilke områder som kun være aktuelle innenfor de på forhånd angitte potensielle "habitatene" (jfr. ordlyd i DHI rapporten). Det ble tatt ut 4 lokaliteter ved Skudeneshavn og det ble tatt ut 3 lokaliteter ved Egersund, til sammen 7 lokaliteter (figur 2 og 3).

Figur 2. De fire lokalitetene som ble undersøkt ved Skudeneshavn er markert med sort stiplet linje

Figur 3. De tre lokalitetene som ble undersøkt ved Egersund er markert med sort stiplet linje.

Lokalitetene ble undersøkt med vadebukse og vannkikkert der dette var nødvendig. Bøtte var medbrakt for å samle individer i. Det ble også tatt med spett for å håndtere individer med limpet vekstform som er vanskelige å få løs fra underlaget, disse må knuses på stedet. To personer gikk i transekter med varierende bredde alt etter sikt og dybde. Transektene varierte mellom 3 og 5 meter. Dekningsgraden vurderes å være svært god.

3 RESULTATER

3.1 Skudeneshavn

Det ble kun funnet ett individ på alle de undersøkte lokalitetene. Dette individet ble funnet på Torkjellstranden ved Skudeneshavn (figur 4) og hadde limpet vekstform. Individet målte ca. 8 cm og anslås til å være 3 år gammelt (figur 5). Stillehavsøstersen ble knust på stedet.

Funn av ett individ ved Skudeneshavn viser at det er potensiale for sporadisk etablering. Det ble funnet 3 individ flatøsters ved Høynessjøen, lokaliteten helt vest, noe som tyder på egnede habitat for østers. En mulig forklaring på at det ikke er mer østers som har etablert seg ved Skudeneshavn er at området ligger semiekspontert til med relativt stor vannutskiftning fra storhavet like utenfor. Dette gjør nok at vanntemperaturen sjelden blir høy nok over lengre perioder slik at stillehavsøstersen får gytt, i dette området.

Figur 4. Blått punkt viser funnsted av stillehavsøsters.

Figur 5. Stillehavsøstersen som ble observert

3.2 Egersund/Håhellerholmen

Det ble ikke funnet stillehavsøsters ved noen av de tre undersøkte lokalitetene. Både den lokaliteten som ligger på nordsiden av sundet og den som ligger helt øst på sørsiden av sundet var uegnet for østers. Begge disse områdene hadde dårlig vannutskiftning, mye organisk bunnfall og silt. Lokaliteten lengst vest på sørsiden av sundet hadde bedre vannutskiftning og hadde sandbunn med enkelte blokk og stein, men det ble ikke observert, hverken stillehavsøsters eller flatøsters.

3.3 Oppsummert

For videre oppfølging er det lite hensiktsmessig å følge opp lokalitetene ved Egersund, her var forholdene lite egnet for etablering av østers. Ved Skudeneshavn så lå forholdene til rette for østers, og det ble funnet både stillehavsøsters og flatøsters. Vi snakker likevel om veldig få individer og mye tyder på at etableringen er svært sporadisk. På grunn av nær eksponering mot storhavet så er det lite sannsynlig at østersen gyter i området, og det fåtall individer som ble observert stammer mest sannsynlig fra larver som drifter ved vannmassene og bunnskår ved Skudeneshavn sporadisk. Med bakgrunn i en ekstraordinær varm sommer 2018 så kan det anbefales å følge opp lokaliteten ved Skudeneshavn om noen år.

4 REFERANSER

DHI (2018) Risk Modelling - Dispersion Potential and Propagation of Pacific Oyster. Hydrodynamic and dispersion modeling of propagation and dispersion potential of Pacific oyster along the coast from Rogaland in the South to Møre & Romsdal in the north.

.

Miljødirektoratet, 2014. Handlingsplan mot stillehavssøsters - *Crassostrea gigas*. M-588.